

BABYOR NI HOSEA

Murung'agen e Re Ke Babyor Ney

Hosea ni profet e i machib ko ley ni lel'och e nam nu Israel nga tomuren Amos ni profet ko ngiyal' nib gel e gafgow ni tay yu Israel u m'on ni dawori waer yu Samaria ko mael ko duw ni 721 u m'on ndawori yib Kristus. I Hosea e i magafan' ni bochan e i meybil e girdi' nu Israel ngak yugu boch e got ma dakura yul'yul'gad ngak Got, me susunnag e ren'em ni bod nike le'engiy be' ni bpin nde yul'yul' ngak. Ya girdi' nu Israel e ra pi'ed keru'rad ngak Somol ni bod rogon Gomer ni le'engin Hosea nde yul'yul' ngak. Bochan e ren'em ni rin' yu Israel me gechig nagrad Somol. Machane bochan e yugu be par Got nib t'uf yu Israel rok, me gagiyeagnag ngar chealgad ngak me par thilrad nike fel'. Runguy rok e m'ug ko thin rok ni ga'ar: "Israel, uw rogon ni nggu pagem? Uw rogon ni nggu n'igem? . . . Dabiyag u ngorongreg ni nggu rin'! Ya ri gab t'uf rog!" (11:8)

Gathon e Re Ke Babyor Ney

Mabgol rok Hosea nge tabnaw rok 1:1–3:5

Pi thin nib togopluw nga Israel 4:1–13:16

Ba thin ni ngan pi' keru'uy ko kireb nge ba michmich 14:1–9

¹ Irera' e thin ni pi' SOMOL ngak Hosea, ni be' nib mo'on ni Beeri e chitamngin, ko fa ngiyal'nem ni Uzziah, nge Jotham, nge Ahaz, nge Hezekiah e ur pilunggad u Judah, ni bayi chuw bagayad me

yib bagayad nga luwan; mi Jeroboam ni bmo'on ni Joash e chitamngin e ir e pilung nu Israel.

Le'engin nge pifak Hosea

² Nap'an e som'on ni non SOMOL ngak piyu Israel u l'ugun Hosea, e ga'ar ngak Hosea, "Girdi' ko re nam ney e dakurir yul'yul'gad ngog ya yad be meybil ngak yugu boch e got ma yad be tay farad. Ere mman ngam la'ay be' ni bpin nma pi' ir ni chuway' nge diyennag e bitir ni fakam."

³ Me yan Hosea i fek Gomer nge le'engiy, ni be' ni fak Diblaim. Me diyen nge gargeleg bochi pagel,

⁴ me ga'ar SOMOL, "Mu tunguy fithingan ni Jezreel, ya dabki n'uw nap'an mug gechignag fare pilung nu Israel ni bochan e mathang pogofan ni i tay Jehu ni reb e ga' rok kakrom u Jezreel.* Aram e nggu moseg e birook Jehu e gagiyeg.†

⁵ Ma bayi taw ko ngiyal'nem mu gu gagiyegnag e salthaw nu Israel ngar waergad ko mael u lan e loway nu Jezreel."

⁶ Me diyen Gomer bayay nge gargel ni bochi pin. Me ga'ar SOMOL ngak Hosea, "Mu tunguy 'Det'uf' ngak ya dabku gu dag e t'ufeg rog ngak e girdi' nu Israel ara gu n'ag fan e kireb rorad.

⁷ Machane bay gu dag e t'ufeg ko girdi' nu Judah. I Gag SOMOL, ni Got rorad e bay gu ayuwegrad u pa' e to'ogor rorad, machane gathi bay gu rin' u

---

* **1:4 JEZREEL:** Re binaw ney e thang Jehu e pogofan rok e pilung nu Israel riy nge gathon e tabnaw rok fare pilung, nge mang ir e pilung, ni ir e som'on ko pi pilung ni rabad ko kean nem e girdi' u reb e gagiyeg ni be'ech (mu guy 2 Ki 9-10). † **1:4** birook Jehu e gagiyeg; *ara* gagiyeg rok yu Israel.

daken e mael, — ni kan fek e saydon ara gat'ing, ara os ara salthaw ni be yan u os.”

⁸ Ma nap'an ni chuguliy Gomer Det'uf nge pag e thuth, miki diyen bayay ngki gargeleg bochi pagel.

⁹ Me ga'ar SOMOL ngak Hosea, “Mu tunguy fithingan ni ‘Gathi-girdi’-rog’, ya girdi’ nu Israel e gathi girdi’ rog, ma gathigag e Got rorad.”

Yu Israel ni bay ni fulweg nga rogon

¹⁰ Piyu Israel e bay ra yo'orgad ngar boded e yan' u maday, ndabiyag i the'eg ara ni foleg. Chiney e be ga'ar Got ngorad, “Gathi gimed girdi'eg,” machane bayib reb e rran ni bayi ga'ar ngorad, “Gimed pifak fare Got ni be par nib fos!”

¹¹ Piyu Judah nge piyu Israel e bay ku ra pethgad ngar ta'rebgad bayay. Ma bay ra duwgiliyed ta'abe' nge par ni pilung rorad, ma bay ra yo'orgad bayay me fel' rogorad. Aram rogon e re rran ni ba'aram ni rran rok Jezreel.‡

2

¹ Ere gimed piyu Israel e ngu'um pininged pi walagmed ni girdi' nu Israel ni nge lungumed, “Girdi' ku Got,” ma ngki lungumed, “Ke t'ufegrad Somol!”

Gomer nder yul'yul' nge Israel nder yul'yul'

² Pifakag, mu weniggad ngak e chitiningimed, ni yugu aray rogon ni gathi ku ir le'engig ma gathi ku gag figirngin. Mu weniggad ngak nge tal ndabki yan nga figirngin be' ma dabki i pi' ir ni chuway'.

1:10 Rom 9:26 ‡ **1:11 JEZREEL:** Re ngachal ney ni Hebrew e fan e “Got e yung” ni be yip' fan e tutugul nge fla'ab nra yan i par ni reb e rran ni ba ga'.

³ Ma fa'anra dabi tal, ma bay gu chuweg e mad u daken nge yan i par ni bod e rofen nni gargeleg ndariy e mad u daken. Bay gu gagiyeagnag nge yan i par ni bod bbinaw ndariy e ran riy ma der tugul ban'en riy, ma aram e bay yim' nriyul' ko balel.

⁴ Dab gu runguy pifak; ya yad fak fare pin nma falchuguay' ngak ni der tamra',

⁵ ma der tamra' ni be pi' ir ni chuway'. I ga'ar, "Bay ug lek pi'ilngeg, ni yad be pi' ganag nge ran, nge bunu'en e saf nge mad ni wech, nge gapgep ko *olive* nge wayin rog."

⁶ Ere bay gu ning e kanawo' rok nga nochi ke gek'iy ni bay rachangalen; mu gu tay ba yoror ngalan e kanawo' rok nge dabkiyag ni i rin' e pin'en ni i rin'.

⁷ Bayi yan ni be lol'oeg fa pi'in ilingen, machane dab rayag gad rok. Bayi gawegrad, ma dabi piri'egrad. Ma aram e bayi ga'ar u wan', "Nggusul ngak fa bin m'on i figirngig, ya ngiyal' ni ug moy rok e kabfel' rogog ko chiney."

⁸ Ya de leamnag u wan' ni gag e ug pi' e *grain* ngak, nge wayin, nge gapgep ko *olive*. Ma ku ug pi' ngak e gubin e silber nge gol ni i fanay ko tay fan ni i tay ngak Baal.

⁹ Ere bayi taw ko ngiyal' ni ngan kunuy e ggan nike yib ko woldug ni ngan tay nga naun mu gu fulweg e pi tow'ath rog ni *grain* nge wayin ni ug pi' ngak, mu gu chuweg rok fapi bunu'en e saf nge fapi mad nib wech ni gu pi' ni mad rok.

¹⁰ Ma aram e bay gu luf e mad u daken u p'eowchen pi ilingen, ma dariy be' nrayag rok ni nge ayuweg nge chuweg u pa'ag.

¹¹ Urngin e pin'en ni be pi' e felfelan' ngak e bay gu taleg, ni aram e mur nma tay ko yu duw, nge rran nib thothup ko yu pul, nge madnom ko *Sabbath* ko yu wik – urngin e madnom nma tay.

¹² Bay gu kirebnag e woldug rok ni *grape* nge fa yu ke gek'iy rok ni *fig*, ni i yog ni pi ilingen e ra pi'ed ngak ni bochan e i pigpig ngorad. Bay gu pingeg e yungi *grape* nge gek'iy ni fi'in nge par nike ba chuwo' i gerger, ma bay yib e gamanman ni malboch nge kirebnag.

¹³ Bay gu gechignag ni bochan fa yu ngiyal' i n'em ni i par nike pag talig, ni fa yu ngiyal'nem ni fa'an i urfiy e *incense* ngak Baal me nunuw nge lol'oeg pi ilingen. I SOMOL e keyog e pi thin ney.

Gelngin e t'ufeg rok SOMOL ko tirok e girdi'

¹⁴ Ere nggu fek bayay nga daken e ted nder tugul ban'en riy; mu rom e bay gu weliy lanin'ug ngak riy nrrib t'uf rog ma aram me sul ngog.

¹⁵ Mu gu fulweg ngak fa yungi *grape* ni fi'in, mu gu gagiyeagnag e Loway ko Gafgow nge par ni mban e l'agan'. Mu rom e bay gu t'uf rok riy ni bod ni rin' ko fa ngiyal'nem ni kab rugod, ni fa ngiyal'nem ni yib u Egypt.

¹⁶ Ma aram e bayi piningeg ni gag figirngin, ma dabki piningeg ni gag e Baal.*

¹⁷ Ma gathi bay kug pag nge un fithingan Baal u l'ugun bayay.

¹⁸ Re ngiyal' i n'em e bay gu ngongliy ba m'ag u thilmad urngin e gamanman ni malboch nge arche', nge dab ra gafgow nigned e girdi' rog. Bay

---

* **2:16 BAAL:** Fithingan ba kan ni fan e re bugithin nem e “Somol”; ma ku reb i fan e “figirngiy”.

gu chuweg urngin talin e cham ni fan ko mael u daken e nam, ni urngin e saydon nge gat'ing, mu gu tay e girdi' rog ngu'ur pired u fithik' e gapas ndakuriy ban'en nra buch rorad.

- 19 Israel, bay gu fekem ngam mang le'engig;
 bay gu par ni gub yul'yul';
 bay gu dag ngom e t'ufeg rog ni derma thil nge marnguy rog ni dabimus,
 mu ug tem nike mil suwom ngog ndariy n'umngin nap'an.
- 20 Bay gu tay nga tagil' e thin ni kug micheg ngom mu gu tem nike mil suwom ngog;
 ma bay mu nang ni gag e SOMOL.
- 21-22 Ra yan i taw ko ngiyal'nem ma bay ug fulweg taban e meybil rok yu Israel ni girdi' rog.†
 Bay gu l'oeg e n'uw nge aw nga daken e but' me k'uf e woldug ni *grain*, nge *grape* nge *olive*.
- 23 Ma bay gu tay e tirog e girdi' u daken e nam rorad ngu'ur pired ni kefel' rogorad.
 Ma bay gu dag e t'ufeg ko fa pi' nem ntunguy "Det'uf" ngorad,
 ma bay gog ngak fa pin'em ntunguy "Gathigidi'eg" ngorad, ni bayi lungug ngorad, "Gimed e girdi' rog,"
 ma bay ra fulweged ni lungurad, "I gur e Got romad."

3

Hosea nge fare pin nda i yul'yul' ngak

† **2:21-22 ISRAEL:** 2:21-22 Rogon ni Hebrew e Israel a ku Jezreel (ku arrogon ni bay ko 1:4, 11).

¹ Me non SOMOL ngog bayay ni ga'ar, "Mman ngam t'ufeg fare pin nike th'ab e motochiyel ko mabgol be iling. Ma ga t'ufeg ni bod rogon ni ku gu be t'ufeg piyu Israel, ni yugu aray rogon ni kar pi'ed keru'rad ngog ke t'uf rorad yugu boch e got ma kar adaged ni ngu'ur pi'ed e raisin ni maligach ngorad."*

² Ere ragag nge lal e salpiy ni silber nge medlip e dabiye e barley ni gu pi' nggu chuway' fare pin ngay.

³ Mu gog ngak nra n'uw nap'an ni thangri son nigege ni dabki pi' ir ni chuway'. Ma dabkura pirow yugu reb e pumo'on, ma aram nap'an ni bay u gu son nag.

⁴ Fan e ren'ey e bayi par e girdi' nu Israel nib n'uw nap'an ndariy e pilung rorad ara pi'in ni nga urogned e thin rorad, ma dariy e gamanman ni maligach ni yad be pi' ngak Got, ma dariy e malang nib thothup ni kan suweg, ma dariy e liyos ara fon ban'en ni yima bey ngay.

⁵ Ma bayi tomur me cheal piyu Israel bayay ngar sulod ngak SOMOL ni Got rorad, nge ngak be' ni owchen David ni ir e pilung rorad. Ma aram e bay yib madgun SOMOL u wun'rad me yag ngorad e pi tow'ath rok ni bfel.

4

Pin'en ni yog SOMOL ndabun ni be rin' piyu Israel

---

* **3:1 RAISIN NI YIMA PI' NI MALIGACH KO PILIYOS:** Grape ni ka ni gilka'ad, ni yima fanay ngu'un meybil ko pi got ko yong'ol, ya yad ma learnag ni yad ra rin' ni aram rogon me gagiyegnag e pi got nem e ggan ni pire' nge yib ko woldug rorad.

¹ I SOMOL e bay e n'en ni nge yog ni ba togopluw ko girdi' nu Israel ni be par ko re nam ney. Israel, mu telim ko n'en ni be yog ni be ga'ar, "Dariy e yul'yul' nge t'ufeg u daken e re nam ney, ma dakriy e girdi' ni be yog ni Gag Got.

² Girdi' riy e yad ra micheg boch e thin ni yad ra rin' ma darir ted nga tagil'; yad ma lifith l'ugunrad, ma yad ma thang e pogofan, ma yad ma moro'ro', ma yad ma par e pi'in ni gathi mabgol rorad. Pi kireb ni yad be rin' e be yo'or i yan, yugu yad be pu'og e racha'.

³ Ere bayi m'ay e ran u daken e nam, ma urngin ban'en nib fos e bay yim', ni urngin e pi gamanman nge pi arche', mus ko nig ni bayi yim'."

Pin'en ni yog SOMOL ndabun ni be rin' e pi prist

⁴ Be ga'ar SOMOL, "Dariy be' ni nge yog ban'en nib togopluw ngak e yug girdi' ara puwan' ngorad, ya tin ndabug ni yibe rin' e ba sor ngomed e prist.

⁵ Maruwel ni gimed be tay ni rran nge nep' e mm'ay fan, ma fapi profet e dariy e thilthil romed. Aram e nggu thirif yu Israel u but' ni ir e chitiningmed.

⁶ Girdi' rog e kan thirifrad u but' ya dakriy madgug u wun'rad. Gimed e pi prist e kam pi'ed keru'med ngog, are nggu n'agmed ni dabkum manged prist rog. Ma bochan e kam paged talin e motochiyel ko Got romed, ma aram e bay kug pag talin pifakmed ni pumo'on.

⁷ "Ra be yo'or e prist, ma aram e fini be yo'or e denen ni yad be ngongliy nib togopluw ngog. Tayfan ni yibe tay ngorad e bay gu pingeg ngar pired nike m'ayfarad.

⁸ Ke yo'or ban'en romed ni bochan e denen ko girdi' rog, are gimed e gimed ba'adag ni ngu'ur pirednag e denen.

⁹ Ta'ab gechig e bay mu gafgowgad e girdi' u tanggin! Bay gu gechig nagmed ngam pi'ed puluwon e kireb romed.

¹⁰ Bay mu ked e biromed e f'oth ko maligach, machane dabi m'ay e mak'iy romed. Bay um ted fan fapi got ko yong'ol, machane dabiyaq e bbitir ngomed, ni bochan e ka mu pi'ed keru'med ngog ka mu leked boch e got."

ISOMOL ndabun ni yibe tay fan yug boch e got

¹¹ Be ga'ar SOMOL, "Wayin e be chuweg e gonop rok e girdi' rog ma be balyang nagrad!

¹² Yad be de'eriy yungi ren ni nge dag ngorad e tin ni ngar rin'ed! Boch ley i gek'iy e be yog ngorad e tin ni yad ba'adag ni ngar nanged! Kar pi'ed keru'rad ngog; kar pi'ed yad ngak yugu boch e got ni bod be' ni bpin ni yan ngi i pi' ir ni chuway'.

¹³ Yad be pi' e maligach u p'ebugul e burey ko yungi n'en ni kan tay nib machmach, ma yad be urfiy e *incense* u tan yu ke gek'iy nib n'uw ma ba ga' kean ni bay u daken e ted, ni bochan e ba ga' e tagalul' u tanggin!

"Ere wenegan nike yib ngomed e ke yan pi-fakmed ni ppin yad be chuway' ngorad, ma pi ppin ni le'engin pifakmed e yad be iling.

¹⁴ Machane dab gu gechig nagrad ni bochan e ren'ey, ya ku er rogon gimed ni gimed ma yan ngak e pi ppin ni yad ma chuway' ngorad u

tempel,* ngam cheaggad ngorad ngu'um pi'ed e maligach ko pi got ni go' bogi ban'en. Ni bod fare bugithin ni yima yog nma lunguy, 'Girdi' ndariy e nangan' rorad e yad ra kireb.'

15 "Yugu aray rogon ndamur yul'yul'gad piyu Israel ngog, ma yu Judah e mang e yugu ra pired ndab ra ngongliyed e tin gimed be rin'. Dab marod mu meybilgad nga Gilgal nge nga Bethel, ma dab mmicheged yu bugithin u rom nga fithingan SO-MOL ni be par nib fos.

16 Piyu Israel e yad ba gelan' ni bod feni gelan' e pi gamanman ni *mule*. Ere uw rogon ni nggu duruw'iyrad ni bod rogon pi pifak e saf ni bay u bangi garger nib galunglung e pan riy?

17 Girdi' nu Israel e yad be par u tan gelngin e liyos. Ngan pagrad ngranod ko birorad e kanawo'

18 Tomuren ni ka ra unumed e wayin nib yo'or ma taban lanin'rad e ngar pi'ed yad ni chuway', kabm'on u wan'rad ni ngan dariyfan nagraad ko bin ngan tay farad.

19 Nifeng e bayi tayrad nga daken pon nge fekrad, ma bay ra tamra'gad ni bochan e kar pi'ed e maligach ngak bogi got ni go' bogi ban'en.

5

1 "Gimed e pi prist, mu telmed ko pi thin ni ba'aray! Gimed piyu Israel, e ngar mu telmed! Gimed e pi'in ni girdi'en e tabinaw rok e en pilung, mu telmed! Susun e gimed e ngu'um turguyed

---

* **4:14 PPIN NI YAD MA CHUWAY' NGORAD U TEMPEL:** Pi ppin ney e ni pir'egrad ko pi tempel rok e pi Kanaanite, ni aram e gin ni un tayfan e pi got ko yong'ol riy. Un leamnag ni yira moleg e pi ppin ney me yong'ol e woldug.

e gechig nib mat'aw, machane bay yib e gechig ngomed! Kam manged ba wup u Mizpah, ni bangi nug ni kan k'iyag u daken e burey ni Tabor,

² nge ba low nib to'ar ko binaw nu Akacia, ere bay gu gechig nagmed ni gimed gubin.

³ Gu manang salpen Israel, dabiyaq ni nge mithag rog. Be par nder yul'yul' ngog, ma tirok e girdi' e daki bung ni ngar meybilgad ngog.”

Hosea ni yog ni ngan ayuw rok yug boch e got

⁴ Kireb nike ngongliy e girdi' e ke tayrad ndarir sulod ngak e Got rorad. Piggig ni yad be tay ngak yug boch e got e ke michigiyrad, dakuriy madgun SOMOL u wun'rad.

⁵ Uf uf ko girdi' nu Israel e be togopluw ngorad. Denen rorad e be tun ayrad ngay ngar dol' gad, ma girdi' nu Judah e be un ngorad ko madol'.

⁶ Rayag ni ngar feked e saf rorad nge garbaw ngar pi'ed ni maligach ngak SOMOL, machane dariy angin ngorad. Dabiyaq ni ngar pir'eged, ya ke chu w rorad.

⁷ Da ur yul'yul'gad ngak SOMOL; ere pifakrad e daki mil farad ngak. Ere dabki n'uw nap'an min thirifrad u but' min gathay e pi nam rorad.

Mael u thilin yu Judah nge yu Israel

⁸ Mu thoyed e yabul u Gibeah ni fan ko mael! Mu kum rin'ed u Ramah! Mu tolul niked e mael u Bethaven!* Girdi' rok Benjamin, marod ko mael!

---

* **5:8 BETHAVEN:** Re ngachal ney e fan “naun ko kireb” ara “naun ko pi'in dar nange Got” ren'ey e be yip fan e binaw nu Bethel, nib ngachal ni fan e “naun rok Got.” Ku arrogon ni bay ko 10:8.

⁹ Rran ko gechig e beyib, mra mogoth yu Israel. Girdi' nu Israel, ren'ey e rib mudugil nra buch!

¹⁰ Be ga'ar SOMOL, "Kug damumuw ya pi'in yad ma yog e thin u Judah e kar iringed e binaw ntafen yu Israel, ere bay gu pu'og e gechig nga dakenrad ni bod e lul' ni sugubur.

¹¹ Israel e yi be gafgownag. Ya ke mul e binaw ntafen u pa' ya kari turguy u wan' ni ngi i yan i ning e ayuw ngak e pi'in ndabiyag ni ngar pi'ed e ayuw ngak.

¹² Bay gu fek e riya' nga daken yu Israel mug gafgownag e girdi' nu Judah.

¹³ "Fa'ani guy Israel feni gel e m'ar nike yib ngak, me guy yu Judah e maad'ad nike tay, ma aram me yan Israel nga Assyria ni nge wenig ngak fare pilung ni nge ning e ayuw, machane de yag rok ni nge gol nagrad ara faseg e maad'ad rorad.

¹⁴ Bay gu cham ngak e girdi' nu Israel ngu Judah ni bod ba layon nib gel. Bay gu popofrad nge mu' mu gu pagrad. Nap'an ni gu ra girngiyrad nga bang, ma dariy be' nra ayuwegrad u pa'ag."

¹⁵ "Bay gu digey e girdi' rog nge mada' ko ngiyal' nike gaman e gafgow rorad ni puluwon e denen rorad miyad gayeg. Sana yad ra gafgow miyad guy rogon ni ngar pir'eged gag."

6

Kalngan' nde yul'yul' nma tay e girdi'

¹ Be ga'ar e girdi', "Ngad sulod ngak SOMOL. Ke popofdad, machane ku bayi faseg e maad'ad rodad; ke maad'ad ngodad; machane bayi m'ag e mad ko yungi n'en nike maad'ad u dowdad.

² Gonap'an e l'agruw e rran me fasegdad; ma rofen ni dalip fen riy me fulwegdad nga rogodad, ma aram e bay ud pired ni bay rodad.

³ Ngad guyed rogon ngad nanged SOMOL. Bay yib ngodad ni bod feni muduwgil nma puf e woch ara bod e n'uw nma aw u ngal'an e n'uw."

⁴ Be ga'ar SOMOL, "Israel nge Judah, be mang e nggu rin' ngomew? Rogon ni gub t'uf romew e kem'ay ni bod e ath ni sum ko garbeb ni kadbul me m'ay ngabang nib machreg; bod e wa'angachal ni kab kadbul me m'ay ngabang.

⁵ Ere kug l'oeg e pi profet rog ngomed ni ngrogned ngomed murung'agen e pufthin nge gechig. N'en ni gu ba'adag ni ngam nanged e mmom ma ba tamilang:

⁶ T'ufeg ni gubin ngiyal' e aram e n'en ni gu ba'adag, ma gathi gamanman romed ni maligach. Ku gu ba'adag ni nge nangeg e girdi' rog ko bin ngu'un urfiy e maligach ngu'un pi' ngog.

⁷ "Machane bod Adam yug nap'an e rabad ngalan fare nam, miyad th'ab fare m'ag u thilmad.

⁸ Yu Gilead e bbinaw nib sug ko girdi' ni kireb nge pi tamathang pogofan.

⁹ Fapi prist e yad bod baraba' i girdi' ntamororo' ma yad ba tacham ni yad ma pach ngu'ur son gad. Mus nga daken fare kanawo' ni yan ko fagin nib thothup nga Shekem ma yad ma mathang pogofan riy. Miyad be ngongliy gubin e pi kireb ney nri lanin'rad.

¹⁰ Kug guy ban'en nrib kireb u lan yu Israel; girdi' rog e kar alit nigedyad ko tayfan ni yad be tay ko pi liyos.

11 “Gimed e girdi’ nu Judah, e kug duwgiliy e ngiyal’ ni nggu gechig nagmed ko n’en ni gimed be rin’.

7

1 “Nap’an ni gu ra leamnag ni nggu golnag e girdi’ rog nu Israel mug fal’eg rograd bayay, ma tin gu be guy e kemus ni leam rorad nge pangirad ni kireb. Yad be dumpumrad ngorad, ma yad be mab naun ngu’ur mororo’gad, ma yad be og ko girdi’ u kanawo’.

2 Dertaw nga lanin’rad nra par u wun’ug gubin e pi kireb ney; ya denen rorad e ke cholongbiyrad, ma dabyang ni nggu fek owcheg rorad.”

Makath u lan tafen e pilung

3 Be ga’ar SOMOL, “Girdi’ e ra ban niged fare pilung nge pi tayugang’ rok ko pi makath rorad ni kireb.

4 Yad gubin ni yad ba sasalap ni dariy e yul’yul’ rorad. Fananikan rorad e be gabulbul ni bod e nifiy u lan e wum ni cha’ ni be lum flowa e der bit’ ngay nge taw ko ngiyal’ nike fel’ rogon e flowa ni ngan lith.

5 Ma rofen ni madnom rok fare pilung miyad guy rogon nge chingaw fare pilung nge pi tayugang’ rok ngar balyanggad ko wayin.

6 Errogon, yad be yik’ nib bod ba wum ko makath rorad. Gubin e nep’ ni be yik e damumuw rorad, ma kadbul me bul e daramram riy.

7 “U fithik’ gawelngin e damumuw rorad miyad thang e pogofan rok e pi’in nma gagiyeg nagraad. Yu gur pired ni yad be thang e fan rok e pi pilung rorad, ma dariy be’ ni meybilnag e ayuw ngog.”

Israel nge pi nam

⁸ SOMOL e ga'ar, "Girdi' nu Israel e bod ba flowa nib mrarak. Yad ma pag e taga' ko pi nam nib liyegrad

⁹ ma darir nanged ni re todang ney ni yad be tay nga boch e nam e be m'aynag gelngirad. Kan duwgiliy e pi rran rorad, machane dar nanged.

¹⁰ Tolngan' rok e girdi' nu Israel e ir ke togopluw ngorad. Yug aram rogon urngin e tin ke buch rorad, ma dar chealgad ngar sulod ngog, ni gag fare SOMOL ni Got rorad.

¹¹ Yu Israel e yad be so'og'og ni bod ba arche' ni bulogol nib man lanyan'; som'on riy me man ayuw e girdi' nu Israel nga Egypt, miyad cheal ngar milgad nga Assyria!

¹² Machane bay gu pithig e nug nggu kolrad ni bod ba ran' i arche nrabad ni ngaranod. Bay gu gechig nagraad ni fan ko kireb ni karin'ed.

¹³ "Kar riya' gad! Kar pi'ed keru'rad ngog ma yad be togopluw ngog. Bay ni thangrad. Gu ba'adag ni nggu aywegrad, machane liyor rorad ngog e go' ban.

¹⁴ Darir yul'yul'gad ko meybil rorad ngog, machane yad be pagedyad nga but' ngu'ur dololoy'gad ni bod nma rin' e girdi' nde nangeg, nap'an ni yad ra meybil nag e *grain* nge wayin, miyad rasay dowrad ni bod e girdi' ni denang Got. Ke pag rogon e togopluw rorad.

¹⁵ Yugu aram rogon ni gag e en ni gu chugliyrad mug pi' gelingrad, ma karchel gad yad be makath nib togopluw ngog.

¹⁶ Dakrir sulod ngog yad be lek ba got ni dariy gelngin. Dar muduwgil gad ni gowa ba gat'ing nib

bug. Ni bochan e pi'in nma gagiyege nagrad e ba tolang e thin rorad, yad ra yim' nib ma'abwoch, ma ra minmin piyu Egypt."

8

ISOMOL e gechignagyu Israel ni bochan e urted fan e liyos

¹ I SOMOL e ga'ar, "Mu thoyed e yabul ni ngan nang ni pi to'ogor e yad be ngolol i yib nga daken e nam rog ni bod e manuw! Girdi' rog e kar th'abed fare m'ag ni gu ngongliy u thilmad yad be togopluw ko machib rog.

² Yugu aram rogon ni yad be yog ni gag e Got rorad ma yad be yog ni yad pi girdi'eg ni yad manangege,

³ machane kar pi'ed keru'rad ko n'en nib manigil, bochan e ran'ey ma aram fan ni bayi tuluftrad e pi to'ogor rorad.

⁴ "Pi girdi'eg e yad be turguy ko mini' e nge pilung, machane yad rorad e yad be yodrom. Yad ma turguy ko mini' e nge mang mit e thin, machane darir paged ni nge mang gag e gog rogon. Yad be fek e silber nge gol rorad ngar ngongliyed e pi liyos ngay – ni riya' e ra yib riy ngorad.

⁵ Kug fanenikay e garbaw nni ngongliy ko gol nma tay fapi girdi' fan, ko binaw nu Samaria. Kar gu damumuw ngorad. Uw n'umngin nap'an ni ngar yadromgad mfin ra paged i tay fan e liyos?

⁶ Be' nu Israel nib salap e ir e toy fare liyos, ni aram e gathi ba got e ran'em! Fare garbaw nni

ngongliy ko gol ni bay u Samaria e bay ni bilbilig nge yochiyang.

⁷ Nap'an ni yad ra yung e nifeng, ma yad ra t'ar wom'ngin ni yoko'! Bangi woldug ni *grain* ndar el wom'ngin e dabiyaq ni nge pi' e flowa. Ma fa'an mang e ra yib wom'ngin, ma girdi' u bang e yad ra kay wom'ngin nge m'ay.

⁸ Ke ta'reb rogon yu Israel ko yug nam nike m'ay fan ni bod ba th'ib nike pil.

⁹ Girdi' nu Israel e ra bagyad ma rogon ni ba'adag e be rin', ba gel lanin'rad ni bod e dongki ni malboch. Karanod ni yad be gaweg e ayuw i yan nga Assyria ma kar pi'ed puluwon boch e nam ni ngar manged rungrung rorad.

¹⁰ Ma chiney e nggu kunuyrad ngug gechig nagra. Dabki n'uw nap'an miyad guleplep u fithik' e amith ko gafgow nib gel ni bayi tay fare pilung nu Assyria ngorad.

¹¹ "Ra be yo'or e altar ni be ngongliy yu Israel ni fan ko denen ni nge chuw e denen, ma aram tagil' e denen ni fin be yo'or.

¹² Kug yoloy nga but' bukun ban'en ni nge fil e girdi', machane dubrad ni gowa bogi ban'en u reb e nam.

¹³ Yad be pi' e maligach ngog miyad be kay e ufin ko fapi maligach. Machane i Gag SOMOL e darir fel'gad u wun'ug, are chiney e bay yib ngan'ug e kireb rorad, mug gechig nagra ni fan ko denen rorad; bay gu fulwegrad bayay nga Egypt!

¹⁴ "Girdi' nu Israel e kar toyed bogi tafen e pilung, machane kar paged talin e en ni sun-miyrad. Ma girdi' nu Judah e kar toyed bogi binaw ni kan yaroriy ni fan ko mael, machane bay gu pi'

e nifiy nge urfiy fapi tafen e pilung nge fapi binaw rorad nga but'."

9

Hosea ni yog e gechig rok yu Israel

¹ Girdi' nu Israel, mu talgad ko mur ko pi mad-nom romed ni bod e pi'in nde nang Got. Kam pi'ed keru'med ko Got romed ma dakumur yul'yul'gad ngak. Gubin yang u lan e re nam ney ma kam pi'ed gimed riy nchuway' ni bod e pi'in yad ma pi'edyad nchuway' ngak fare got ni Baal, ma kam adaged e *grain* ni gimed be leamnag ni aram puluwonmed nike pi'.

² Machane dabki n'uw nap'an ma dab kum gaman gad ko *grain* nge gagep ni *olive* romed, ma bayi m'ay e wayin.

³ Girdi' nu Israel e dabra magach gad u lan fare nam rok SOMOL, machane bay rsulod nga Egypt ma bay ra ked e ggan nib togopluk ko motochiel u lan yu Assyria.

⁴ U lan e pi nam nu bang nem e dabiyaq ni ngar pi'ed e wayin ni maligach ngak SOMOL riy, ara rfekek e maligach rorad i yib ngak. Ggan rorad e ra ta'ay nag urngin e girdi' nra kay, ya bod e ggan nni kay ko tayam'. Kemus ni yad be kay ni nge m'aynag e mak'iy rorad, dariy buchu'uw riy ni yibe pi' ni maligach ngak SOMOL u Tempel.

⁵ Ma fa'an bayi taw ko madnom ni kan turguy ni ngan tayfan SOMOL, ma mang e yad ra rin'?

⁶ Nap'an nra yib e riya' me wear e girdi', me yib piyu Egypt ngar kunuyedrad — ngar k'eyagedrad u Memfis! Machaf rorad ni silber nge yungi n'en

ni immoy taferad riy e bayi mogoth nge sug ko pan ni bay e rachangal riy.

⁷ Ngilan' e gechig e ke anog ngay, ni aram e ngiyal' ni nge sul taban ngorad e tin ni ur rin'ed'. Nap'an nra yodrom, ma bay i nang yu Israel! Are gimed be ga'ar, "Re profet ney e bbalyang. Re mo'on ney ni be yog e thin e ba aliliy." Gimed e kam dubyedgag ni bochan e ke pag rogon e denen romed.

⁸ Got e ke l'ogeg ni gub profet ni nggu ginaeng e girdi' rok nu Israel. Machane gubin yang ni gu ra yan ngay mi gimed guy rogon ni ngam thabey niged gag ni bod ba arche'. Mus ngalan e Tempel rok SOMOL ma girdi' riy e to'ogor ko fare profet.

⁹ Dakriy gam'ingrad nga bang nga farad kireb ko n'en ni yad be rin', ni bod ni ur rin'ed u Gibeah.* Bayib e denen rorad ngan' Got me gechig nagrads ni bochan.

Denen rok yu Israel nge wenegan

¹⁰ Be ga'ar SOMOL, "Som'on ni gu pir'eg yu Israel, ma bod e *grape* ni kan pir'eg ni be tugul u lan e ted ni *desert*. Som'on ni gguy e pi chitamangimed, ma bod ni gguy e tin som'on wom'ngin e *fig* nike lol u ngal'an. Machane nap'an nrabad ko fare Burey ni Peor, miyad tabab i tayfan Baal, ma de n'uw nap'an miyad bod feni sunsonogor fapi got nib t'uf rorad.

---

* **9:9 GIBEAH:** Re binaw ney e sum ba olobach riy ni boch e pumo'on nu Israel ko ganong rok Benjamin nra koled u gelingrad e bpin rok ba Levite; me k'aring ba mael nge chugur ni nge math owchen fare ganong ni Benjamin (mu guy e Jdg 19-21).

¹¹ Fel'ngin yu Israel e bayi changeg nge yan ni bod ba arche' — ma dabkur fakyed e bitir, ma dabki diyan e ppin, ma dabkun parnag e bitir.

¹² Machane fa'an yad ra fakay e bitir, ma bay gu chuweg rorad ni dariy baygad nra fos. Nap'an ni gu ra n'ag e pi girdi' ney, ma bayi buch bogi ban'en rorad nrib kireb."

¹³ SOMOL, kug guy pifakrad ni yibe lol'oegrad yibe thang e fan rorad.

¹⁴ Ere mang e nggu ning ngom ni fan ko pi girdi' ney? Mu ning tafen e bitir rok e ppin, ma ga m'aynag logwen e thuth rorad.

Pufthin rok SOMOL nga daken yu Israel

¹⁵ Be ga'ar SOMOL, "Gubin e ngongol rorad nib kireb e tabab u Gilgal. Ireram e gin gu tabab i dabuy dakenrad riy. Ma bay gu tulufgrad ngar chuvgad u daken e nam rog, ni bochan e kireb ni kar rin'ed. Aram e dabkur t'ufgad rog; gubin e pi tayugang' rorad ma kar togopluvgad ngog.

¹⁶ Girdi' nu Israel e yad bod bake gek'iy nike mroray lik'ngin ni dakir k'uf. Dab ku ra fakyed e bitir, machane fa'an yad ra fakay, ma gu ra thang e pogofan rok pifakrad nrib t'uf rorad."

Fare profet ni weliy murung'agen yu Israel

¹⁷ Fare Got ni gu ma pigpig ngak e bayi n'ag girdi'en, ya darir motoylgad ngak. Bay ur malethaygad ko pi nam i yan.

10

¹ Yu Israel e yad bod bake woldug ni *grape* nib sug wom'ngin. Ra i yo'or ban'en rorad ma aram e fin be yo'or e altar ni yad be toy. Ra be fel' rogorad

i yan ma aram e ku be fel'usun fa yu raba' i malang ni yad be ngongliy ni ngu'ur meybilgad ngay.

² Girdi' nib sug lanin'rad ko sasalap e dabisiy ni ngar gafgowgad e chiney ni bochan e denen rorad. I SOMOL e bayi buthug nga but' e pi altar rorad, me gathay fa yu raba' i malang ni yad ma meybil ngay.

³ Pi girdi' ney e dabki n'uw nap'an me lungurad, "Dariy e pilung rodad ni bochan e dariy madgun SOMOL u wan'dad. Ma susuna mang e rayag rok reb e pilung ni nge rin' ngodad?"

⁴ Thin ni yad ma yog e dariy gam'ingin ma tin yad ma michege e go' ban nge m'ag ko thin u thilrad e bm'ayfan. Ngongol nib mat'aw e ke pilyeg ke ngongol ni de mat'aw, ni be ilal ni bod e pan ni yub u lan e milay' ni kan gi' e but' riy.

⁵ Girdi' ni yad ma par u lan e binaw nu Samaria e bay rrusgad ma bay ur yor niked fare garbaw nike thay u pa'rad nni ngongliy ko gol u Bethel. Yad nge fapi prist ni ur pigpiggad ko fare liyos e bay ra yor niked, bay ra dololoy' niked ko ngiyal' ni bay ni fathiy e gol ni aram fel'ngin u daken.

⁶ Re liyos nem e bay ni fek nga Assyria nib wolbuw ni fen fare pilung nib gel gelngin. Girdi' nu Israel e bay i m'ayfarad min tamara' nagraad ko n'en ni ur folgad riy.

⁷ Fare pilung e bay ni fek nge chuw ni bod bochiyang i thibngin e ren u daken e ran.

⁸ P'ebgul fapi burey nu Aven ni aram e gin ma meybil e girdi' nu Israel riy ko liyos, e bay i mogoth. Rachangal nge pan e bay i ilal nge tharay e pi altar rorad. Girdi' e bay ra tolulgad ko pi burey

ni yad be ga'ar, "Mmithagmad!" miyad ga'ar ko yochi burey, "Mu upnguyed gamad!"

SOMOL ni yog e gechig rok yu Israel

⁹ Be ga'ar SOMOL, "Piyu Israel e dawor rtalgad ko denen nib togopluw ngog ni ka nap'an e ra denengad u Gibeah. Ere u rom u Gibeah e yad ra machda'nag e mael riy.

¹⁰ Bay gu cham ko pi girdi' ney nib tadenen nggu gechig nagrads. Bayi chagil e pi nam ngar togopluwgad ngorad, min gechig nagrads ni bochan e denen rorad nib pire'.

¹¹ "Israel e immoy ni bod ba fak e garbaw ni kan llowan'nag, nib magan' ngay nma gunugunuy e *grain*. Machane kug turguy ni nggu tay ba m'at nga daken belel'gun ni bfel'usun nggu m'ag mug gelnag boch e maruwel ngak. Kug tay yu Judah ni ngu'ur girngiyed fen e magi' but' ma yu Israel e yad e ngu'ur girngiyed fen e pingeg but' nge une.

¹² Me lungug, 'Mu gi'ed bang e but' ni kab be'ech ni fenmed, mu yunged e tin bmat'aw, migmed t'ar wom'ngin ni fel' wa'athan nma yib u fanmed yul'yul' ngog. Ke taw nga nap'an ni ngam chealgad ngam saggad ngog, ni Gag SOMOL romed, mu gub gu pu'og e fel' wa'athan rog nga dakenmed.'

¹³ Ma dam rin'ed, ya kireb e mu yunged ni ngam t'ared wom'ngin. Kam ked wom'ngin e malulfith l'ugun romed.

"Ya i pagan'med ko pi *chariot* romed nge feni yo'or e salthaw romed,

¹⁴ ma bay yib e mael ko girdi' romed, ma urngin e pi binaw ni kam yaroriyed nib tolang ni fan ko mael e bay ni kirebnag. Ra bod fa rofen ni

thirif Shalman ni Pilung fare binaw ni Betharbel u fithik' e mael. Matin nge bitir e ni pirdi'iyrad u but' ngarm'ad.

¹⁵ Irera' e tin bayi buch romed e girdi' nu Bethel, ni bochan e tin nrib kireb ni kam rin'ed. Yug nap'an nra tabab fare mael, me yim' fare pilung nu Israel."

11

T'ufeg rok Got ngak e girdi' rok ni tatogopluw

¹ Be ga'ar SOMOL,

“Nap'an ni kab bitir Israel ma rib t'uf rog;
mu gu pining nga wuru' yu Egypt ni bod be'
nib mo'on ni fakag.

² Ra yo'or yay ni gu be pining,

me yo'or yay ni be pi' keru' ngog.

Girdi' rog e yad be maligach ngak Baal;

ma yad be urfiy e *incense* ni fan ngak e pi liyos.

³ Ni yug aram rogon ni gag e gu fil rogon e yan ngak Israel.

I gag e ug dibeyrad e girdi' rog,

machane dar leam niked ni gag e gu
chothowliyrad.

⁴ U fithik' e runguy nge t'ufeg rog miyad chuchugur ngog.

Gu chibiyrad ngalang nggu faray owcharad;
gu lumel nga but' nggu duruw'iyrad.

⁵ “Ra siyegned ni ngar sulod ngog, ere thingar rsulod nga Egypt, nge mang yu Assyria e ngar gagiyege niked yad.

⁶ Mael e bay yan u lan e pi binaw rorad nge t'ar e mab ko garog. Meli' e girdi' rog, ni bochan e yad be rin' e n'en ni yad rorad e yad be leamnag ni bfel'.

⁷ Ri yad be guy rogon ni ngar pi'ed keru'rad ngog. Bay ra yorgad ngalang ni bochan fare mat' ni bay u porad, ma dariy be' nra chibiy nge chuweg rorad.

⁸ "Israel, uw rogon ni nggu pagem?

Uw rogon ni nggu n'igem?

Gur rayag ni gu thirifem u but' ni bod ni gu rin' nga Admah?

Ara gu rin' ngom e n'en ni gu rin' nga Zeboyim?

Dabiyag u ngorongreg ni nggu rin'!

Ya ri gab t'uf rog!

⁹ Dab gu gechig nigem u fithik' e damumuw rog; dab kug kirebnag Israel bayay.

Ya Gag Got, ma gathi gag e girdi'.

I Gag fa En nib Thothup e gu bay rom.

Dab gub ngom u fithik' e damumuw.

¹⁰ "Girdi' rog e bay ra leked gag ko ngiyal' ni gu ra tolul ni bod ba layon ngak e pi to'ogor rorad. Bay rabad ko ngal i yib ngog ni yad ba gur.

¹¹ Bay rabad u Egypt, nib machreg ni bod e arche', marbad u Assyria ni bod e *dove*. Bay gu fulwegrad nga taferad bayay. I Gag SOMOL e gu be non."

Israel ngu Judah e kan duwgily e gechig rorow

¹² SOMOL e ga'ar, "Girdi' nu Israel e kar liyegned gag ko felfel' llugun nge ban, ma girdi' nu Judah e ki yad be togopluw ngog, ni Gag fare Got nib yul'yul' ma ba thothup.

12

¹ Gubin ban'en ni be ngongliy yu Israel ni kakadbul nge blayal' e dabyag i fanay mra kirebnag boch ban'en. Sasalap nge modyargel. Yad be fal'eg e tha' u thilrad yu Assyria miyad be siyobay yu Egypt."

² Bay e thin ni nge yog SOMOL nib togopluw ngak e girdi' nu Judah; ma aram e ngki gechignag yu Israel ni bochan e tin be rin' e girdi' riy. Bayi fulweg taban ngorad e tin kar rin'ed.

³ En ni ga' rorad i Jakob e i tagenging ngak walagen i Esau ni kanap'an ni yow bay u yin e chitiningin row; ma nap'an ni ilal Jakob me cham ngak God —

⁴ ra thalgow ba engel nge gel ngak. Mi i yor Jakob ni be ning ni ngan fal'eg wa'athan. I yib Got ngak e ga' rodad i Jakob u Bethel ngeb i non ngak.

⁵ Ireram fare SOMOL ni Got ni Gubin ma Rayag Rok, I SOMOL e ir e re ngachal ni ngu'un liyor ngay.

⁶ Ere chiney, e pi'in owchen Jakob, mu pagan'med ngak e Got romed migmed sul ngak. Mu yul'yul'gad mi gimed rin' e tin bmat'aw, migmed sonnag Got u fithik' e gumaen' ni nge mang ir e rin' ban'en.

Ku boch e thin ni murung'agen e pufthin

⁷ Be ga'ar SOMOL, "Girdi' nu Israel e yad ba sasalap ni bod e piyu Kanaan; yad ba'adag ni yad ma sasalpiy i thabthabelnag e chugom rok e pi'in karbad nni chuway'.

⁸ Yad be ga'ar, 'Kefel' rogodad, bo'or bogi ban'en ni bfel' nike yag ngodad. Ma dariy be' nrayag ni nge yog ni kad fla'abgad u fithik' e sasalap.'

⁹ Machane Gag fare SOMOL ni Got romed ni gu pow'iymed nga wuru' yu Egypt, e bay gu taymed ngkum pired u *tent* bayay, ni bod ni um pired fa ngiyal' ni gub ngomed u lan e ted ni *desert*.

¹⁰ “Gu non ko pi profet; me Gag e gu pilyeg e changar rorad ngar guyed bo'or ban'en, mu daken e pi profet rog e bo'or yay ni gginang e girdi' rog riy.

¹¹ Ma yug aram rogon ma yibe meybil ngak e pi liyos u Gilead, ma pi'in yad ma meybil ngak e liyos e bay ni thang owcharad. Pi garbaw ni pumo'on e yibe maligach ngay u Gilgal, ma pi altar u rom e bayi par ni yu ulung i malang u daken e ted.”

¹² Ga' rodad i Jakob e mil nga Mesopotamia, I maruwel rok be' nib pumo'on ngi i chothowliy e saf rok ni bochan be' ni bpin ni nge la'ay.

¹³ Me l'oeg SOMOL ba profet ni nge leag e girdi' nu Israel ko sib ni yad be tay u Egypt me ayuwe-grad.

¹⁴ Girdi' nu Israel e kar k'aringed e damumuw nib gel ngak SOMOL; tin kar ngongliyed e kabfel' ni yad ra yim'. SOMOL rorad e bayi gechig nagrad ni fan e kar thiyar niked fithngan.

13

Bin tomur e pufthin nga daken yu Israel

¹ Kakrom e ra non fare ganong rok Efraim me rus urngin e ganong nu Israel, ya yad ma tayfan fare ganong rok Efraim. Machane miyad denen ni bochan e ur tedfan Baal, ma aram fan ni bay ram'ad.

² Dartalgad ko denen ra ngongliyed ya'an boch e ban'en ko wasay ngu'ur tedfan — bogi liyos ko silber, ni girdi' e leamnag rogon, ni pa' e girdi' e ni ngongliy ngay. Ma aram miyad ga'ar, "Ngan pi' e maligach ngorad!" Mi i yan e girdi' ngi i faray fapi liyos — ni bogi liyos ni bod ya'an e garbaw!

³ Ere pi girdi' ney e bay ra m'aygad ngabang ni bod e garbeb ni kadbul, ma bod e wa'angchol nma m'ay ngabang nri kakadbul u reb e rran. Bay ra boded keru' e *grain* nike fek e nifeng ke chuw ko gin yima chuweg keru' e *grain* riy, ku bod e ath ni be chuw u tafen e ath.

⁴ Be ga'ar SOMOL, "I Gag SOMOL ni Got romed, ni gag e gu pow'iymed nga wuru' yu Egypt. Re ngiyal' i nem e dariy reb e Got romed kemus ni Gag. Yi go' gag e ta'ayuw romed.

⁵ Ug ayuwegmed u bangi ted ni *desert*.

⁶ Machane fa'an mmarod ngalan fare nam ni bfel', mi gimed abich ngam fosgad, mi gimed ufanthin ngam paged talig.

⁷ Ere bay gu cham ngomed ni bod ba layon. Bay gu pach nggu son nagmed ni bod rogon ba gamanman ni *leopard*.

⁸ Bay gu cham ngomed ni bod ba gamanman ni *bear* ni kan leag pifak rok, ma bay gu popofmed. Bay gu languymed u luwmed ni bod rogon ba layon, mu gu popofmed ngam pired ni nochyang, ni bod rogon nma rin' ba gamanman ni malboch.

⁹ "Gimed e girdi' nu Israel, bay gu thirifmed u but'! Ma aram e mini' e rayag rok ni nge ayuwegmed?

¹⁰ Kam wenig niged ngog ni nggu pi' ba pilung ngomed nge girdi' ni ngi i yog e thin romed.

Machane ra di'in me yag rorad ni ngar chuweged e nam romed ko riya'?

¹¹ Kug pi' e pi pilung ngomed u fithik' e damumu-rog, ma kug chuwegrad u fithik' e damumu-rog nib gel.

¹² "Denen nike ngongliy piyu Israel nge tin kar buchede e bay u babyor, ma pi babyor nem e ka ni cha'riy ndabi kireb.

¹³ Israel e bay kanawo'en ni nge fos, machane rib gel feni balyang ni gathi ra yan ko re wo'nem, ni bod bbitir nike taw nga nap'an ni nga ni gargeleg, ma be siyeg ni nge yib nga wean!

¹⁴ Dab gu ayuweg e pi girdi' ney u pa' e fayleng ko yam' ara gu lagrad u gelngin e yam'. Gur fayleng ko yam' mfek e riya' rom i yib! Dabki kireban'ug ko pi girdi' ney.

¹⁵ Yugu aram rogon ni be fel' rogon yu Israel i yan ni bod rogon e pan ni be tugul i yan nib machreg, ma bay gu pi' e nifeng nib gowel u ngek nge yib u daken e ted ni *desert*, ma bayi mlik'nag e pi alublub nge pi luwed rorad. Bayi fek urngin ban'en nib t'uf ma ba tolang puluwon.

¹⁶ Samaria e thingar ni gechnag ni be togoplun ngog. Girdi' rok e bay yim' u fithik' e mael; pi bitir ni kab ran e bay ni garpay nga but', ma ppin nib diyen e bay ni guchthuy yinrad."

14

Hosea ni wenig ngak piyu Israel

¹ Gimede girdi' nu Israel, mu sulod ngak SOMOL ni Got romed. Denen romede e be dol' nagmed.

² Mu sulod ngak SOMOL, mi gimed meybil ngak ni nge lungumed, “Mu n’ag fan urngin e denen romad, me fel’ u wun’um e meybil romad, ma gamad pining e sorok ngom ni bod ni ku gogned ngom ni gamad ra rin’.

³ Yu Assyria e dabiyaq ni ngar chuweged gamad ko riya’, ma pi os ko mael e dabiyaq ni ngar yororiyed gamad. Ri dab ku gogned bayay ngak e pi liyos romad ni yad e Got romad. A SOMOL, ga ma dag e wurngan’ ngak e pi’in dakriy be’ ni yad ra man ayuw ngak.”

I SOMOL ni micheg ni bayi fal’eg rogon yu Israel bayay

⁴ Be ga’ar SOMOL,

“Bay gu fulweg e girdi’ rog ngog.
Ma bay ra pired nri yad ba t’uf rog,
ya dakugur damumuw ngorad.

⁵ Rogog ngak piyu Israel
e bod e n’uw ko but’ ni fengfeng.

Bay yib e muk’uf rorad ni bod e floras;
ma bay yan lik’ngirad nib to’ar nga fithik’ e
but’ ngar pired ni yad mmudugil
ni bod e pi gek’iy nu Lebanon.

⁶ Ma bay ra chigargad ngar tugulgad
ngar pired ni bfel’ ya’arad ni bod e gek’iy ni
olive.

Bay i yan gol’ochinginrad ni bfel’
ni bod e gek’iy ni *cedar* nu Lebanon.

⁷ Ma aram e bay ur pired bayay ni gag e gu be yoror
rorad.

Bay ra yunged e woldug ni *grain*

mi i yib wom'engirad ni pire' ni bod bangi
milay' ni *grape*.

Ma bay i yan murung'agrad ni bod e wayin nu
Lebanon.

⁸ Ma girdi' nu Israel e dakriy bochi ban'en ni yad
ra rin' ko pi liyos,
ma aram e bay ug fulweg taban e meybil
rorad ma gu be ayuwegrad.

Bay gu par ni kug mang manaf rorad ni bod fa
mit i gek'iy ni yugu ma par nib galunglung
yuwan;

I gag kenggin gubin e pi fla'ab rorad.”

Tin tomur e thin

⁹ Pi'in yad ba gonop e mang e yugur nanged fan
e pin'ey ni ka ni yoloy miyad tay nga lanin'rad.
Pi kanawo' rok SOMOL e bmat'aw, ma pi'in nib
mat'aw e yad ma yan riy, ma pi'in tadenen e ma
tun ayrad ngar dol'gad, ya darir folgad riy.

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

    You include the above copyright and source information.

    You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788